

Stichting Sonsbeek & State of Fashion
Jaarrekening 2017

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Algemeen	-2-
2. Activiteitenverslag 2017	-4-
3. Financieel verslag 2017	-6-

Jaarrekening 2017

Bijlage A: Balans per 31 december 2017	-9-
Bijlage B: Staat van baten en lasten over 2017	-11-
Bijlage C: Toelichting algemeen	-12-
Bijlage D: Toelichting op de balans	-14-
Bijlage E: Toelichting op de staat van baten en lasten en Wet Normering Topinkomens	-17-
Bijlage F: Overige gegevens en ondertekening jaarrekening	-22-
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	-23-

1. ALGEMEEN

1.1. Oprichting

Blijkens de akte d.d. 23 december 2011 werd de Stichting Sonsbeek Internationaal per 12 maart 2007 opgericht. Op 3 april 2017 is de statutaire naam gewijzigd naar Stichting Sonsbeek & State of Fashion.

1.2. Doelstelling

De doelstellingen van Stichting Sonsbeek & State of Fashion worden in artikel 3 van de statuten als volgt omschreven:

- a) het verrijken van het maatschappelijk leven in de stad en regio Arnhem;
- b) het versterken van de creatieve, innovatieve en groene reputatie van Arnhem en Gelderland;
- c) het bevorderen van het maatschappelijk klimaat, draagvlak, kennisontwikkeling en regionale infrastructuur voor creativiteit en innovatie, in het bijzonder op het gebied van kunst, cultuur en mode;
- d) het stimuleren van samenwerking (van lokaal tot internationaal niveau) binnen de creatieve sector en tussen de creatieve sector en andere sectoren;
- e) het nationaal en internationaal promoten van de Nederlandse beeldende kunst en modevormgeving;

en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord, mits in het algemeen belang.

1.3. Cultural governance

Het bestuur van Stichting Sonsbeek & State of Fashion onderschrijft de maatschappelijke normen voor goed bestuur. Het bestuur heeft in 2017 veel tijd en aandacht besteed aan o.a haar eigen samenstelling, bestuurlijke verantwoordelijkheden en die als werkgever, de maatschappelijke rol en haar positie ten opzichte van stakeholders en partners. Het bestuur houdt toezicht op de continuïteit voor de lange termijn en op de stabiliteit van de organisatie. Tot haar primaire taken behoort o.a. de beschrijving en bewaking van de missie en de strategie, advisering van het managementteam en individuele werknemers, de benoeming en het ontslag van de directie, de goedkeuring van begrotingen en jaarrekeningen. Daarnaast keurt het bestuur de conceptuele inhoud van haar evenementen en bespreekt in elke vergadering de voortgang daarvan. Het bestuur is in 2017 10 keer voor overleg samengekomen. Het verkrijgen van (commitment op) de benodigde financiële middelen is een belangrijk onderwerp tijdens deze bestuursvergaderingen geweest. In het verlengde van het langere tijd uitblijven van het benodigde commitment op de financiën heeft het bestuur meerdere malen voor een go-/no go beslissing gestaan.

1.4. Organisatie

Bestuur

de heer Eiso Alberda van Ekenstein, voorzitter (sinds 8 juli 2015)

de heer Raymond de Haas, penningmeester (van 17 december 2015 tot 1 december 2017)

mevrouw Renate Litjens, secretaris (sinds 24 november 2015)

mevrouw Hedwig Saam, voorzitter a.i./bestuurslid (sinds 23 december 2011)

de heer Alex van Hooff, bestuurslid (sinds 18 december 2014)

de heer Guus van Kleef, bestuurslid (sinds 1 juni 2015); penningmeester (sinds 1 januari 2018)

de heer Charles Esche, bestuurslid (sinds 2 februari 2016)

Het bestuur is in 2017 een rooster van aftreden overeengekomen.

Selectie-/adviescommissie voor State of Fashion 2018

Frances Corner, Bregtje van der Haak, Gerrit Bruggeman, Corinna Gardner en Linda Loppa

Curator voor State of Fashion 2018

José Teunissen

Algemeen directeur

Christine de Baan (tot 1 februari 2018)

Organisatie

Esther Muñoz Grootveld, hoofd projecten

Renske de Vriend, hoofd publiek programma

Melanie Hulsebosch, hoofd marketing & communicatie

Alexander Godschalk, producent

Raymond de Haas, hoofd bedrijfsvoering

Ellen van Loenen, office

Uitendoe 2017 waren er 2 fte in loondienst. De rest van het personeelsbestand is extern ingehuurd als ZZP-er. Zij is divers samengesteld en reflecteert de internationale werkomgeving van Stichting Sonsbeek & State of Fashion.

1.5. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De jaarrekening is door de Jong & Laan Accountants Belastingadviseurs voorzien van een goedkeurende controleverklaring. De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen onder de overige gegevens in dit rapport.

2. ACTIVITEITENVERSLAG 2017

2.1. Terugblik

Verheugd blikt het bestuur terug op 2017 als voorbereidingsjaar voorafgaand aan de eerste editie van de internationale modetentoonstelling State of Fashion | searching for the new luxury in 2018. Dankzij de structurele meerjarensubsidie van gemeente Arnhem en Provincie Gelderland, alsmede de bijdrage van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, is het ieders voornemen State of Fashion vanaf 2018 als quadriennale (d.w.z. om de vier jaar) te laten plaatsvinden. In combinatie met de in 2016 georganiseerde Sonsbeek-beeldtentoonstelling, die elke vier jaar zal worden gehouden, (in 2016 onder de naam SONSBEEK'16;transACTION), is de in 2015 ingezette transformatie van een projectorganisatie naar een structuurorganisatie ingezet. Hiermee worden de twee belangrijkste culturele evenementen van Arnhem onder één dak gebracht. Deze organisatie kan de komende jaren verder bouwen aan inhoudelijke ontwikkeling van de twee vierjaarlijkse evenementen, aan kennis, geheugen en organisatiekracht binnen het bureau en aan bestendige netwerken met lokale, nationale en internationale partners. Het bestuur dankt de organisatie en medewerkers voor haar inzet.

In deze jaarrekening worden de daadwerkelijke financiële resultaten in 2017 afgezet tegen de begroting voor dit boekjaar. Vergelijking met de financiële resultaten uit boekjaar 2016 heeft geen toegevoegde waarde; 2016 was een eventjaar en 2017 was een voorbereidingsjaar. Het verschil in (financiële) activiteiten tussen beide jaren maakt een goede vergelijking onmogelijk.

2.2. Belangrijke activiteiten en mijlpalen (bestuur/organisatie)

Mede op basis van:

- Rapportage DEBAAN uit 2015; het rapport kwartiermaker mode-evenement in opdracht van gemeente Arnhem;
 - En het daarop uitgewerkte meerjarenplan in opdracht van Gemeente Arnhem en Stichting Sonsbeek Internationaal,
- zijn in 2017 belangrijke stappen gezet om de kernorganisatie verder vorm te geven, State of Fashion | searching for the new luxury te ontwikkelen en de benodigde financiële toezeggingen bevestigd te krijgen.

Na een zorgvuldige selectieprocedure is op 1 februari 2017 Christine de Baan begonnen als Algemeen Directeur bij Stichting Sonsbeek Internationaal. Haar jarenlange ervaring als algemeen directeur van diverse culturele organisaties en haar bestuurlijke ervaring en de affiniteit met beeldende kunst, mode, vormgeving en design zijn doorslaggevend geweest voor haar aanstelling als algemeen directeur. Daarnaast heeft haar werk als kwartiermaker voor Stichting Sonsbeek Internationaal tussen 2015 en 2017 positief bijgedragen aan de keuze voor Christine de Baan als algemeen directeur van de stichting.

Met de aanstelling van Christine de Baan als algemeen directeur is Stichting Sonsbeek Internationaal ook gestart met het kernteam (algemeen directeur, officemanager, administrateur). Bij de start van het nieuwe team zijn ook een fondsen-/sponsorwerver en het Hoofd Marketing & Communicatie aangesteld. Dit in het verlengde van het belang om tijdig financiële middelen te verkrijgen en de externe communicatie van tussentijdse activiteiten te optimaliseren. In februari 2017 is de curator voor State of Fashion 2018 formeel aangesteld; José Teunissen. In april respectievelijk mei 2017 zijn het Hoofd Tentoonstelling en het Hoofd Publieke Programma begonnen.

Het kernteam is, samen met de curator in de maanden van februari tot aan de zomer van 2017 conform planning op een aantal specifieke taken actief geweest. Het betrof o.a.:

- het werven en aannemen van de (belangrijkste) overige teamleden (hoofden) voor bedrijfsvoering, communicatie, tentoonstellingen en publiek programma;
- het continueren en opvolgen van fondsenwerving, sponsorwerving en ontwikkelen partnerships, waaronder het strategisch partnership met ArtEZ, Museum Arnhem en Fashion and Design Festival Arnhem (FDFA);
- voortgang in de verdere, inhoudelijke programmaontwikkeling; afspraken over samenwerking met partners lokaal, nationaal, internationaal; aanzoeken auteurs, sprekers, en dergelijke;
- start van de deelcuratoren op de inhoudelijke onderdelen van het programma, zoals daar zijn: The New Luxury, Future Scenarios en State of Fashion LAB;
- verdere ontwikkeling en uitvoering van de communicatiestrategie inclusief website en social media; start met de opbouw van adresbestanden; kiezen van de ruimtelijk en grafisch ontwerpers; het uitvaardigen van de opdracht voor huisstijl;
- het voorbereiden van de eerste publieke aankondiging van State of Fashion op 3 (juni 2017 tijdens Fashion and Design Festival Arnhem (FDFA).

In het verlengde van de samenvoeging van de twee beeldbepalende evenementen in één stichting; is op 3 april 2017 de naam van Stichting Sonsbeek Internationaal statutair gewijzigd naar Stichting Sonsbeek & State of Fashion en is o.a. de doelomschrijving uitgebreid met de daadwerkelijke activiteiten in de stichting.

Op 3 juni 2017 is de publieke, eerste presentatie van State of Fashion | searching for the new luxury geweest tijdens de opening van Fashion and Design Festival Arnhem 2017. Tijdens deze presentatie is o.a. meer bekend gemaakt over het thema/de opzet van het evenement, de samenwerkingspartners, (voorlopige) namen van deelnemers en het publieke programma. Daarnaast is op deze datum de website van State of Fashion geactiveerd en publiek bekend gemaakt; bezoekers zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om op de nieuwsbrief te abonneren. Uiteraard is er tijdens deze presentatie ook een oproep gedaan tot deelname aan State of Fashion.

Na de zomer is het kernteam, in samenwerking met Wageningen University & Research, direct gestart met de speciale onderzoeksprogramma's voor State of Fashion aan internationale opleidingen en de start van laboratoriumprojecten van individuele ontwerpers.

Een groot deel van de activiteiten in de tweede helft van 2017 hebben in het teken gestaan van:

- werving aanvullende budgetten en sponsorbijdragen voor events en organisatie;
- bezoeken en begeleiden projecten van partners, deelnemers, strategische samenwerkingspartners;
- persberichten, (social) media campagnes;
- schrijven, redactie, vertaling, ontwerp en productie publicaties.

2017 heeft in het teken gestaan van de uitwerking en implementatie van de samenwerking met Fashion and Design Festival Arnhem, ArtEZ en Museum Arnhem (het Pyramide model). Een gestructureerde planning van het overleg en afstemming van activiteiten vormen de basis voor een geslaagde start van de samenwerking en zullen in 2018 verder ten uitvoer worden gebracht.

Met onze strategisch partner ArtEZ is in samenwerking met Wageningen Universiteit & Research en Radboud Universiteit overeengekomen dat er voorafgaand aan de hoofdtentoonstelling van searching for the new luxury een colloquium wordt georganiseerd. Dit colloquium bestrijkt twee dagen. Op de eerste dag spreken o.a. vertegenwoordigers van de industrie en ontwerpers. Zij spreken zich voor een breed publiek van ca. 400 bezoekers uit over hoe ze mode duurzamer maken. De tweede dag is sterker toegespitst op academici (ca. 200 bezoekers). Een selectie sprekers uit een door ArtEZ uitgeschreven Call for Paper en Creative Practices toont nieuwe onderzoeksrichtingen voor duurzame en inclusieve mode.

In samenspraak met Control Union wordt voorafgaand aan de hoofdtentoonstelling | searching for the new luxury de netwerkbijeenkomst Textlie Exchange in Arnhem georganiseerd. Textile Exchange is een jaarlijkse netwerkbijeenkomst van internationale toonaangevende modebedrijven. Tijdens deze bijeenkomst hebben de deelnemers strategisch overleg en zijn er diverse sprekers die hun visie op de sector en duurzaamheid specifiek adresseren.

In samenwerking met gemeente Arnhem Citymarketing en Fashion en Design Festival Arnhem zijn in 2017 de eerste afspraken tot stand gekomen op het gebied van Citydressing ten tijde van de evenementen van State of Fashion | searching for the new luxury en Fashion and Design Festival Arnhem. Onder de noemer Reflags wordt de stad aangekleed met vlaggen vervaardigd uit tweedehands vlaggen en banieren van culturele organisaties in de stad en omgeving. Er worden unieke vlaggen ontworpen, die (ondanks dat ze uit diverse andere vlaggen worden samengesteld) een duidelijke signatuur in zich dragen en die een verbinding maken met het thema duurzaamheid. Ook worden een paar opvallende locaties in de stad uitgezocht die als eyecatcher met hetzelfde materiaal aangekleed zullen worden.

Met al deze activiteiten is de basis gelegd voor een succesvolle editie van State of Fashion | searching for the new luxury die vanaf 1 juni 2018 plaats zal vinden.

3. FINANCIEEL VERSLAG 2017

In deze jaarrekening worden de daadwerkelijke financiële resultaten in 2017 afgezet tegen de begroting voor dit boekjaar. Vergelijking met de financiële resultaten uit boekjaar 2016 hebben geen toegevoegde waarde; 2016 was een eventjaar en 2017 was een voorbereidingsjaar. Het verschil in (financiële) activiteiten tussen beide jaren maakt een goede vergelijking onmogelijk.

3.1. Balansposities

In 2017 is het balanstotaal verder toegenomen tot € 396.484 (2016: € 259.462). Deze toename is het direct gevolg van de balanspost 'overige schulden en overlopende passiva' onder 'nog te besteden subsidie', die is toegenomen tot € 303.566. De positie nog te besteden subsidie wordt volledig afgedekt door de liquiditeitspositie van Stichting Sonsbeek & State of Fashion.

In de activa is € 30.000 onder 'Te ontvangen subsidie Gelderland' verantwoord en in de passiva een verdere subsidiebijdrage ad € 55.000 onder 'Provincie Gelderland voorschot subsidie 2018' opgenomen. Op de beschikking voor 2017 ad € 150.000 heeft Provincie Gelderland 100% bevoorschot, waarbij een bevoorschotting van 80% gebruikelijk is; vandaar de € 30.000 aan de activa-zijde. In plaats van de toegezegde € 150.000 euro heeft Provincie Gelderland € 175.000 overgemaakt; hierom de € 55.000 aan de passiva-zijde. Provincie Gelderland heeft schriftelijk bevestigd dat het meerder uitgekeerde ad € 25.000 met de uitbetaling in 2018 zal worden verrekend. De lening van € 70.000 die gemeente Arnhem in het verlengde van liquiditeitskrapte in 2016 beschikbaar heeft gesteld is conform afspraak afgelost in 2017.

3.2. Baten

Gemeente Arnhem heeft op basis van het meerjarenplan 2017-2020 een jaarlijkse bijdrage van € 300.000 projectsubsidie en aanvullend jaarlijks € 75.000 continuïteitsbudget aan Stichting Sonsbeek & State of Fashion beschikbaar gesteld; geïndexeerd tot € 381.000. Aanvullend heeft gemeente Arnhem een subsidie ad € 75.000 beschikbaar besteld en uitgekeerd. Deze subsidie heeft betrekking op het reeds gereserveerde continuïteitsbudget over 2015. Alle door gemeente Arnhem toegezegde subsidies zijn in 2017 ontvangen.

In juni 2017 is een subsidieaanvraag ingediend bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Na mondelinge toezegging in het derde kwartaal van 2017 heeft het ministerie een subsidie van € 225.000 schriftelijk bevestigd middels een beschikking d.d. 17 november 2017.

Provincie Gelderland divisie Gelderse gebiedsontwikkeling, Ruimte, Water, Wonen en Cultuur & Erfgoed heeft een financiële bijdrage aan State of Fashion | searching for the new luxury, van in totaal € 300.000 toegezegd voor de jaren 2017 en 2018. De schriftelijke beschikking is op 21 december 2017 ontvangen. Op deze beschikking heeft Provincie Gelderland in 2017 € 175.000 bevoorschot.

Met Provincie Gelderland divisie economie, onderwijs & arbeidsmarkt en internationale betrekkingen is overleg gepleegd over een aanvullende provinciale subsidie ten behoeve van de bevordering van educatie en zakelijke betrekkingen in Arnhem en regio. De provincie heeft op basis van deze gesprekken hiervoor een bijdrage van € 75.000 op haar begroting van 2018 gereserveerd. In 2018 zal een definitieve aanvraag worden ingediend op basis waarvan deze bijdrage beschikbaar zal worden gesteld.

3.3. Beheerlasten

Onder beheerlasten valt op dat de werkelijke beheerlasten hoger zijn dan begroot. De inzet van extra personeel op de inrichting van het nieuwe financiële pakket en de investering in computerapparatuur hebben deze overschrijding veroorzaakt. Deze incidentele lasten komen niet meer terug in 2018, waardoor de beheerlasten op projectbasis (2017 en 2018) binnen de begroting zullen blijven.

3.4. Activiteitenlasten

Er is sprake van onderbesteding in de activiteitenlasten ten opzichte van de begroting. Dit valt te verklaren door het opschorten van de besteding op materiele activiteitenlasten. In het verlengde van de focus op onder andere het werven van de benodigde financiële dekking voor 2017 en 2018, zijn inhoudelijke, "creatieve" activiteiten waar mogelijk uitgesteld van 2017 naar 2018. Met name de investeringen in en lasten voor inrichting van de hoofdentoonstelling, uitrol van het publieke- en educatieve programma en intensivering van Marketing en Communicatie zijn verlegd naar 2018. De uitstel van deze bestedingen past binnen de planning van activiteiten.

Op de kosten van ontwerp en implementatie van de website van State of Fashion zijn de lasten overschreden ten opzichte van de begroting. Deze overschrijding wordt gecompenseerd uit overige deelbegrotingen, welke indirect verband houden met social media en onze totale marketingcampagne. Er is geen overschrijding op de totale kosten voor onze sociale media.

De activiteitenlasten personeel zijn nagenoeg op begrotingsniveau. Hierbij valt de overbesteding Fondsenwerver op. Deze overschrijding is in het verlengde van een sponsorovereenkomst met Control Union; waarvan een gedeelte van de onderliggende gesponsorde uren van de fondsenwerver zijn ingezet voor Control Union. Deze inzet heeft betrekking op de organisatie van Textile Exchange en waren oorspronkelijk niet in de begroting opgenomen.

3.5. Exploitatieresultaat

Stichting Sonsbeek & State of Fashion eindigt het financiële boekjaar 2017 met een neutraal exploitatie- resultaat (€ 0). Hierbij dient aan de inkomstenkant te worden opgemerkt dat in 2017 € 831.000 aan subsidies, € 20.000 aan sponsorbijdragen is ontvangen en er € 50.250 aan subsidie uit 2016 is overgeheveld, terwijl aan de kostenkant slechts € 542.993 is besteed.

Het resultaat over 2017 is € 54.690 negatief beïnvloed. In 2017 zijn onvoorzien nagekomen kosten ad € 20.008 uit de organisatie van SONSBEEK'16; transACTION naar voren gekomen. Het betreft hier onder andere (afgeronde bedragen):

- extra, onbegrote werkzaamheden ad € 5.000 ten behoeve van de afronding van lopende activiteiten uit 2016 en de samenstelling van de jaarrekening over 2016;
- betaling van een factuur ad € 8.000 aan een machineverhuurder die in eerste instantie in gebreke was gesteld in verband met storingen in het materieel;
- nagekomen transport- en inklaringskosten ad € 1.400 op kunstwerken die in overleg niet aan de kunstenaar zijn geretourneerd;
- nabetaling ad € 1.750 aan een kunstenaar nadat bewezen was dat deze in 2016 niet volledig voor zijn werkzaamheden vergoed was;
- eindafrekeningen over 2016 ad € 3.500 van diverse leveranciers.

Daarnaast is er op een aantal uitstaande vorderingen afgeboekt. Het betreft hier:

- oninbare vorderingen ad € 3.500 op debiteuren in verband met geschil over de geleverde prestaties;
- verlaging ad € 1.750 op de verwachte opbrengst uit onderhanden verkoop van een kunstwerk.
- De afboeking op een vordering op de Belastingdienst ad € 29.431. Per ultimo 2016 had Stichting Sonsbeek & State of Fashion zicht op een aanvullende teruggaaf omzetbelasting ad € 29.431 over facturen welke in 2014 en 2015 aan Stichting Kunst en Openbare Ruimte (SKOR) waren tenaamgesteld, maar oorspronkelijk voor Stichting Sonsbeek Internationaal waren bedoeld. Ten behoeve van de teruggaaf van deze omzetbelasting is medewerking door de facturerende onderneming vereist. In eerste instantie was deze bereidheid tot medewerking er; in een later stadium heeft deze onderneming alle medewerking ingetrokken, waardoor de aanvullende teruggaaf zeer onzeker is geworden. In overleg met de accountant is deze vordering uit voorzichtigheid afgeboekt en ten laste van het resultaat 2017 gebracht. De Stichting zal alles in het werk stellen om deze teruggaaf alsnog te kunnen effectueren

De nagekomen kosten uit 2016 en niet gerealiseerde vorderingen kunnen ruimschoots worden gedekt uit de beschikbaarstelling van de aanvullende subsidie (continuïteitsbudget 2015) ad € 75.000 die gemeente Arnhem beschikbaar heeft gesteld.

Het verschil tussen de daadwerkelijke ontvangsten in 2018, de uitgaven in 2017 ten behoeve van State of Fashion | searching for the new luxury en nagekomen kosten/afboekingen uit 2016, is als nog te besteden subsidie voor 2018 opgenomen.

3.6. Risicoparagraaf

De vermogens- en liquiditeitspositie van de stichting blijven een punt van aandacht voor het bestuur. De voorwaarden en regels rondom subsidiering verbieden in vele gevallen het vormen van vermogens- en liquiditeitsoverschotten, waardoor onze organisatie geen mogelijkheid heeft om zelfstandig (liquiditeits)tekorten op te vangen. Daarnaast hanteert het merendeel van de subsidieverstrekkingen partiële bevoorschotting en verrekening achteraf op basis van (door de accountant bekrachtigde) (financiële) verantwoording. Ook hierdoor loopt de stichting gedurende een eventjaar het risico van een liquiditeitskrapte in de aanloop naar of op hoogtepunt van het evenement. Stichting Sonsbeek & State of Fashion vraagt de subsidieverstrekkingen om een hogere of algehele bevoorschotting op basis van financiële onderbouwing (liquiditeitsbegroting) en heeft structureel overleg met haar stakeholders voor een oplossing.

Bijlage A: Balans per 31-12-2017
(na resultaatbestemming)

	<u>31-12-17</u> €	<u>31-12-16</u> €
<u>ACTIVA</u>		
<u>VASTE ACTIVA</u>		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
n.v.t.	0	0
	-----	-----
	0	0
<u>Materiële vaste activa</u>		
n.v.t.	0	0
	-----	-----
TOTAAL VASTE ACTIVA	0	0
	-----	-----
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>		
<u>Vorderingen</u>		
Debiteuren	0	1.299
Overige vorderingen en overlopende activa	68.789	198.141
	-----	-----
	68.789	199.440
	-----	-----
<u>Liquide middelen</u>	327.694	60.022
	-----	-----
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	396.484	259.462
	-----	-----
Totaal	396.484	259.462
	-----	-----

	<u>31-12-17</u>	<u>31-12-16</u>
	€	€
<u>PASSIVA</u>		
<u>Eigen vermogen</u>		
Overige reserves	-3.441	-3.441
	-----	-----
	-3.441	-3.441
	-----	-----
<u>Lang vreemd vermogen</u>		
n.v.t.	0	0
	-----	-----
Totaal vreemd vermogen lang	0	0
	-----	-----
<u>Kort vreemd vermogen</u>		
Crediteuren	6.800	113.888
Overige schulden en overlopende passiva	393.124	149.015
	-----	-----
Totaal vreemd vermogen kort	399.924	262.903
	-----	-----
Totaal Vreemd Vermogen	399.924	262.903
	-----	-----
Totaal	396.484	259.462
	-----	-----
	-----	-----

Bijlage B: Staat van baten en lasten over 2017

	2017 werkelijk		2017 begroot		2016	
	€	in %	€	in %	€	in %
Baten	597.684	100,0	881.250	100,0	2.706.149	100,0
Bruto-marge	597.684	100,0	881.250	100,0	2.706.149	100,0
Overige bedrijfsbaten	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	597.684	100,0	881.250	100,0	2.706.149	0,0
Lasten						
* Activiteitenlast personeel	236.566	39,6	273.000	31,0	497.745	18,4
* Activiteitenlast materieel	86.632	14,5	418.750	47,5	1.827.720	67,5
* Beheerlasten personeel	170.714	28,6	139.500	15,8	201.660	7,5
* Beheerlasten materieel	49.082	8,2	50.000	5,7	55.038	2,0
* Uitgaven overige subsidies	0	0,0	0	0,0	124.750	4,6
Afschrijvingen op vaste activa	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	542.993	90,8	881.250	100,0	2.706.913	100,0
Bedrijfsresultaat	54.690	9,2	0	0,0	-765	0,0
Nagekomen kosten voorgaande jaren	54.690	9,2	0	0,0	0	0,0
Rentebaten en -lasten	0	0,0	0	0,0	1.022	0,0
	0	0,0	0	0,0	257	0,0
Resultaat	0	0,0	0	0,0	257	0,0

Bijlage C: Toelichting algemeen

1. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig "RJK C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven".

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met jaarlijkse lineaire afschrijvingstermijnen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

Voor dubieuze vorderingen is een voorziening gevormd op basis van individuele beoordeling. Voor zover niet anders vermeld is, staan de liquide middelen ter vrije beschikking.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten.

2. Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Begroting

In de jaarrekening is ter vergelijking de initiële begroting opgenomen. In de loop van de ontwikkeling van het evenement Sonsbeek is de begroting enkele malen op onderdelen aangepast voor subsidieaanvragen, rekening houdende met reeds gerealiseerde resultaten.

Resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het boekjaar. De baten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn gerealiseerd; de verliezen worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Subsidiebate

Subsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden.

Overige baten

Onder baten wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor de in het boekjaar verrichte diensten onder aftrek van kortingen en exclusief omzetbelasting, vergoeding van opdrachtgevers.

Afschrijvingen

De afschrijving op de overige vaste activa wordt berekend op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Boekwinsten en - verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Overige lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de van derden ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde intrest.

Bijlage D: Toelichting op de balansImmateriële en materiële vast activa

n.v.t.

Debiteuren

De post is als volgt samengesteld:

	2017	2016
	€	€
Debiteuren	0	1.299
	0	1.299

Overige vorderingen en overlopende activa

De post is als volgt samengesteld:

	2017	2016
	€	€
Te ontvangen BTW 2016/2017	1.685	30.301
Te ontvangen BTW 2017	27.071	0
Te ontvangen subsidie Provincie Gelderland	30.000	0
Te ontvangen bedragen/afrekening	10.033	43.439
Borgsom Apeldoornsestraat	0	950
Te ontvangen rente spaarrekening	0	1.022
Vooruitbetaalde verzekeringen	0	903
Te ontvangen BTW suppletie 2013	0	265
Nog te factureren omzet	0	27.000
Te ontvangen subsidie	0	94.262
	68.789	198.141

Liquide middelen

De post is als volgt samengesteld:

	2017	2016
	€	€
Kas	32	32
ING bank 67.11.54.044	220.041	52.990
ING bank spaar	107.622	7.000
	327.694	60.022

Eigen vermogen

Het verloop van het stichtingsvermogen kan als volgt worden weergegeven:

	2017	2016
	€	€
Stichtingsvermogen:		
Balans per 1-1-2016	-3.441	-3.698
Bij: resultaat	0	257
	<hr/>	<hr/>
Balans per 31 december	-3.441	-3.441
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Handelscrediteuren

De post is als volgt samengesteld:

	2017	2016
	€	€
Crediteuren	6.800	113.888
	<hr/>	<hr/>
	6.800	113.888
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Overige schulden en overlopende passiva

De post is als volgt samengesteld:

		2017	2016
		€	€
Nog te besteden subsidie	(zie bijlage E)	303.566	50.250
Controlling		3.650	0
Te verwachten accountantskosten		5.000	3.800
Te verwachten activiteitenlast personeel		16.387	0
Nog te betalen netto lonen		-345	-969
Reservering vakantiegeld		4.866	0
Te betalen kunstenaarsfee		5.000	5.600
Provincie Gelderland voorschot subsidie 2018		55.000	0
Te verwachten overige kosten		0	1.015
Te verwachten kosten boekhouding		0	10.670
Te betalen transport		0	3.260
Nog te betalen pensioenpremie		0	5.389
Lening gemeente Arnhem		0	70.000
		<hr/>	<hr/>
		393.124	149.015
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingenHuurverplichtingen

Met ingang van januari 2017 heeft de gemeente Arnhem een kantoorpand aan de stichting ter beschikking gesteld (Bovenbeekstraat 21). Bovenbeekstraat 21 te Arnhem. De huur per kwartaal bedraagt € 2.000. Jaarlijks wordt een bedrag van € 2.500 aan servicekosten vooruit betaald. Deze vooruitbetaling wordt in elk tweede kwartaal van het jaar verrekend met daadwerkelijk verbruik.

Omzetbelasting

Per ultimo 2016 had Stichting Sonsbeek & State of Fashion zicht op een aanvullende teruggaaf omzetbelasting ad € 29.431 over facturen welke in 2014 en 2015 aan Stichting Kunst en Openbare Ruimte (SKOR) waren tenaamgesteld, maar oorspronkelijk voor Stichting Sonsbeek Internationaal waren bedoeld.

Ten behoeve van de teruggaaf van deze omzetbelasting is medewerking door de facturerende onderneming vereist. In eerste instantie was deze bereidheid tot medewerking er. In een later stadium heeft deze onderneming alle medewerking ingetrokken, waardoor de aanvullende teruggaaf zeer onzeker is geworden. In overleg met de accountant is deze vordering uit voorzichtigheid afgeboekt en ten laste van het resultaat 2017 gebracht. De Stichting zal de activiteiten om deze teruggaaf alsnog te kunnen effectueren voortzetten.

Bijlage E: Toelichting op de staat van baten en lasten 2017

	2017 werkelijk	2017 begroot	2016
	€	€	€
<u>Baten</u>			
Omzet	0	0	176.440
Overige opbrengsten	20.000	0	27.000
Subsidies huidig boekjaar *	577.684	881.250	2.502.709
	<u>597.684</u>	<u>881.250</u>	<u>2.706.149</u>
* Toelichting subsidies huidig boekjaar			
Bij: Gemeente Arnhem		75.000	
Bij: Gemeente Arnhem		381.000	
Bij: Provincie Gelderland		150.000	
Bij: Ministerie OCenW		225.000	
Bij: Nog te verwachten subsidies		0	
Bij: Nog te besteden voorgaand boekjaar		<u>50.250</u>	
Totaal ontvangen Subsidies		881.250	
Af: Aangewend huidig boekjaar		<u>577.684</u>	
Nog te besteden subsidie komend boekjaar		<u>303.566</u>	

<u>Activiteitenlast personeel</u>	2017 werkelijk	2017 begroot	2016
Curator	40.863	40.000	0
Hoofd operations/projects	29.450	26.176	0
Fondsenwerver	51.453	26.596	0
Office-assistent	0	8.504	0
Stagiaires office	1.805	0	0
Hoofd tentoonstellingen	30.128	27.805	0
Deelcuratoren en business director	6.203	40.000	0
Externe producent	10.720	12.849	0
Hoofd publiek, programma en educatie	28.840	27.805	0
Idem coördinator	0	11.789	0
Hoofd communicatie, pr en marketing	25.264	27.805	0
Redacteur social media/website	11.840	12.771	0
Pr-bureau (inter)nationaal	0	9.797	0
Overige personele activiteitenlasten	0	1.103	0
Officemanager	0		24.751
Project manager	0		65.079
Hoofd communicatie	0		58.365
Internationale marketing	0		15.092
Medewerker communicatie	0		32.917
Medewerker online/soc.media	0		12.106
Medewerker fondsenwerving	0		17.553
Medewerker educatie	0		21.495
Hoofd productie	0		47.631
Productie manager	0		20.040
Productie medewerker	0		25.870
Productie medewerker 1	0		15.821
Productie medewerker 2	0		12.495
Medewerker 1 artistiek team	0		31.666
Medewerker 2 artistiek team	0		25.182
Bureau medewerker	0		12.434
Project medewerker Museum Arnhem/Bronbeek	0		6.185
Coördinator vrijwilligers	0		17.654
Stagiaires	0		6.759
Coördinator rondleidingen	0		12.240
Coördinator huisvesting/programma	0		10.773
Overige personeelskosten	0		5.636
Activiteitenlast personeel totaal	236.566	273.000	497.745

	2017	2017	2016
<u>Activiteitenlast materieel</u>	werkelijk	begroot	
Reis- en verblijfkosten materieel	4.034	8.000	0
Reiskosten en vacatiegelden adviesgroep	3.000	12.000	0
Representatiekosten	578	0	0
Overige algemene kosten	480	1.000	0
Bijzondere opdrachten en projecten	-1	170.000	0
Open call	17.785	20.000	0
Ruimtelijk ontwerp	0	5.000	0
Tentoonstellingsbouw en -inrichting	0	25.000	0
Aanpassen locaties	0	10.000	0
Grafisch ontwerp tentoonstellingen	0	2.000	0
Tekstborden en bewegwijzering	0	2.000	0
Auteurs, redactie en vertaling teksten	0	2.000	0
Bruikleen	0	2.000	0
Overige tentoonstellingskosten	1.449	7.250	0
Events 2017 (aankondiging, etc.)	896	10.000	0
AV techniek, locatiehuur, etc.	1.060	10.000	0
Sprekers events inclusief VIPS	750	5.000	0
Workshops	0	5.000	0
Drukwerk en catering events	1.493	2.000	0
Foodprogramma	0	2.500	0
Landelijke scholencampagne	0	15.000	0
Internationale campagnes rond het manifest	0	4.000	0
Lokaal programma publiek engagement	2.300	15.000	0
Stadsprogramma, samenwerking lokale partijen	0	5.000	0
Overige kosten publiek programma	0	3.500	0
Huisstijl en basisontwerp uitingen	3.186	20.000	0
Website; ontwerp, bouw en onderhoud	45.549	12.500	0
Catalogus; ontwerp, redactie en druk	0	20.000	0
Fotografie en video events en presentaties	1.076	2.500	0
Vertalingen algemeen	2.996	2.000	0
Mediapartnership	0	8.000	0
Afiiches en flyers	0	2.000	0
VIP reis journalisten en verblijf (vooraf)	0	2.000	0
Perspresentatie Parijs en materiaal vooraf	0	4.000	0
Overige communicatiekosten	0	2.500	0
Artistiek team	0	0	72.946
Reis en verblijfkosten	0	0	18.521
Programmering ruru huis	0	0	85.603
Tentoonstellingskosten Park	0	0	599.184
Tentoonstellingskosten Museum	0	0	65.295
Tentoonstellingskosten Stad	0	0	278.581
Overige Productiekosten	0	0	157.872
Openingskosten	0	0	54.283
Educatie programma	0	0	23.101
Marketing communicatie	0	0	206.181
Uitgaven SKOR 2013-2015	0	0	266.154
Activiteitenlasten materiaal totaal	86.632	418.750	1.827.720

	2017 werkelijk	2017 begroot	2016
<u>Beheerslasten Personeel</u>			
Overbrugging voorbereiding StoF januari	13.192	13.000	0
Algemeen directeur	76.829	76.989	0
Idem telefonie, wvw en representatie	7.603	0	0
Officemanager	47.129	39.187	0
Idem telefonie, reizen en scholing	1.107	0	0
Controller	20.770	9.797	0
Overig	4.085	527	0
Zakelijk directeur	0	0	88.176
Bureaumanager	0	0	54.533
Bureaumanager 2	0	0	24.329
Boekhouder	0	0	31.244
Salarisadministratie	0	0	3.378
	<u>170.714</u>	<u>139.500</u>	<u>201.660</u>
<u>Beheerlasten materieel</u>			
Huisvesting	12.101	25.000	0
Bureau	27.293	10.000	0
Reis- en verblijfkosten	4.687	10.000	0
Controlerend accountant	5.000	5.000	0
Huisvestingskosten	0	0	15.379
Kantoorkosten	0	0	39.659
Beheerlasten materieel totaal	<u>49.082</u>	<u>50.000</u>	<u>55.038</u>
<u>Uitgaven overige subsidies</u>			
Uitgaven Kwartiermaker/Overbrugging	0	0	124.750
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>124.750</u>
<u>Nagekomen kosten voorgaande jaren</u>			
Nagekomen kosten voorgaande jaren	54.690	0	0
	<u>54.690</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Rente lasten en baten</u>			
rente bate ING spaarrekening	0	0	1.022
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.022</u>

Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Sonsbeek & State of Fashion. Het voor Stichting Sonsbeek & State of Fashion toepasselijke bezoldigingsmaximum in in 2017 € 181.000; het Algemene Bezoldigingsmaximum.

In 2017 zijn door de stichting geen salarissen betaald die boven deze norm uitkomen. De algemeen directeur moet worden aangemerkt als topfunctionaris als bedoeld in de WNT.

bedragen x € 1	C.A. de Baan	T.K. Suwarganda
Functiegegevens	directeur	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/2 – 31/12	nvt
Deeltijdfactor in fte	0,8	nvt
Gewezen topfunctionaris?	nee	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 58.238	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.985	-
<i>Subtotaal</i>	€ 64.223	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 132.501	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 64.223	€ -
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	nvt	1/1- 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	nvt	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ 76.722
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ 6.939
Totale bezoldiging 2016	€ -	€ 83.662

Er is geen sprake van een overschrijding van de maximale norm.

De leden van het bestuur van Stichting Sonsbeek Internationaal vallen onder het begrip topfunctionaris zoals bedoeld in de WNT, maar ontvangen geen bezoldiging. In de onderstaande tabel is een overzicht van de bestuurders van Stichting Sonsbeek Internationaal over 2017 opgenomen:

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Dhr. E.W.A. Alberda van Ekenstein	Voorzitter
Mevr. H.A. Klijnstra-Saam	Bestuurslid
Dhr. A.P.J.M. van Hooff	Bestuurslid
Dhr. G.C. van Kleef	Bestuurslid
Mevr. R.H.M. Litjens-Wensing	Bestuurslid
Dhr. R.E. de Haas	Penningmeester
Dhr. C.W. Esche	Bestuurslid

Bijlage F: Overige gegevens en ondertekening jaarrekening

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina's.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

Het exploitatiesaldo over het boekjaar 2017 is € 0,- . Het bestuur heeft besloten om het saldo toe te voegen aan de overige reserves.

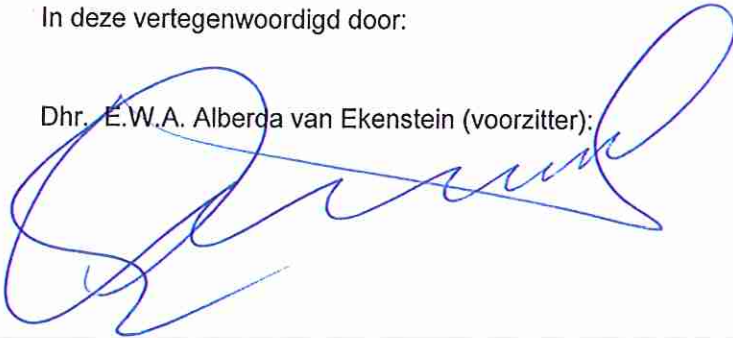
Ondertekening van de jaarrekening

Arnhem, d.d. 29 maart 2018

Bestuur:

In deze vertegenwoordigd door:

Dhr. E.W.A. Alberda van Ekenstein (voorzitter):

Dhr. G.C. van Kleef (penningmeester):

adres Pascalweg 2
6662 NX Elst (Gld.)
telefoon 0481-463534
e-mail elst@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Sonsbeek & State of Fashion

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport in de bijlagen A tot en met E opgenomen jaarrekening 2017 van Stichting Sonsbeek & State of Fashion gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Sonsbeek & State of Fashion per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Rjk C1 'Kleine organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2017;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2017; en
- 3 de toelichtingen met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sonsbeek & State of Fashion zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het activiteitenverslag van het bestuur.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Algemene subsidieverordening Arnhem 2016 en de beschikking subsidieverlening 2017 van de gemeente Arnhem (zaaknummer 96955) vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de Algemene subsidieverordening Arnhem 2016 en de beschikking subsidieverlening 2017 van de gemeente Arnhem (zaaknummer 96955).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met RJK C1 'Kleine organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

deJong&Laan

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, 29 maart 2018
De Jong & Laan Accountants B.V.

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA